

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliul „Adaptarea politicii comune în domeniul vizelor la noile provocări”

[COM(2018) 251 final]și

privind Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 810/2009 privind instituirea unui Cod comunitar de vize (Codul de vize)

[COM(2018) 252 final – 2018/0061 (COD)]

(2018/C 440/23)

Raportor: **Ionuț SIBIAN**

Sesizare	Parlamentul European, 16.4.2018 Consiliul, 2.5.2018 Comisia Europeană, 18.6.2018
Temei juridic	Articolul 304 din TFUE
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie
Data adoptării în secțiune	19.7.2018
Data adoptării în sesiunea plenară	19.9.2018
Sesiunea plenară nr.	537
Rezultatul votului (voturi pentru/voturi împotriva/ abțineri)	168/0/1

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE recunoaște faptul că Codul de vize reprezintă un element esențial al politicii comune în domeniul vizelor, prin faptul că stabilește un set comun de dispoziții legale și de instrucțiuni operaționale.

1.2. CESE sprijină procedurile și condițiile armonizate propuse, instituite prin Codul de vize, care permit eliminarea situațiilor în care cazuri similare sunt gestionate în mod diferit de către statele membre ale UE, permițând în același timp tratamentul diferențiat pe baza „istoricului în materie de vize”. De asemenea, CESE consideră că ar trebui să se depună eforturi pentru stabilirea unor proceduri armonizate de recurs, în caz de refuz de viză.

1.3. CESE salută soluția de armonizare a vizelor cu intrări multiple, care permite titularilor acestora să călătorească de mai multe ori în UE în cursul perioadei de valabilitate a vizei, deoarece aceasta ar putea contribui la creșterea economică, la dezvoltarea culturală și socială și la schimburile în aceste domenii, precum și la un sprijin sporit și la o mai bună înțelegere între oameni.

1.4. Vizele cu intrare unică care urmează să fie eliberate la frontierele externe, introduse în Codul de vize pentru promovarea turismului pe termen scurt, demonstrează flexibilitatea și abordarea pragmatică adoptată de statele membre, iar CESE încurajează adoptarea acestei abordări în tratarea mai multor alte aspecte legate de eliberarea vizelor, pentru a asigura furnizarea de servicii printr-un ghișeu unic.

1.5. Întrucât Uniunea Europeană ar trebui să urmărească în mod proactiv respectarea reciprocității depline în materie de vize în relațiile sale cu țările terțe, CESE îndeamnă Comisia să organizeze o consultare rapidă și să propună un set clar de propuneri de acțiuni care să abordeze atât facilitarea, cât și securitatea.

1.6. Cu toate acestea, CESE susține pe deplin propunerea conform căreia, înainte de a lua orice decizie de suspendare temporară a exceptării de la obligativitatea vizelor pentru resortisanții unei țări terțe, Comisia ar trebui să țină seama de situația privind drepturile omului din țara terță respectivă și de posibilele consecințe ale suspendării exceptării de la obligativitatea vizelor pentru situația în cauză.

1.7. În același timp, CESE recomandă să se depună toate eforturile pentru colectarea de date (pe cât posibil) fiabile, relevante și uniforme/comparabile în ceea ce privește țările terțe și în ceea ce privește situațiile care permit statelor membre să decidă suspendarea temporară a exceptării de la obligativitatea vizelor pentru resortisanții unei țări terțe care figurează pe lista din Anexa II la Regulament, care include țările terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viză pentru trecerea frontierelor externe, precum și țările terțe ai căror resortisanți sunt exonerati de această obligație.

1.8. CESE recomandă prudență atunci când se decide revizuirea constantă (o dată la doi ani) în sensul creșterii taxelor de viză propuse. Această revizuire nu ar trebui să fie automată, luând în considerare faptul că costul propus este deja ridicat în comparație cu nivelul de creștere/dezvoltare din unele țări terțe în cauză.

1.9. CESE sprijină modificările aduse Codului de vize care se referă la posibilitatea suplimentară de completare și semnare electronică a formularului de cerere, în scopul alinierii la dezvoltarea tehnologică. În același timp, CESE solicită tuturor statelor membre să se declare în favoarea depunerii online a cererilor de viză și să întreprindă acțiunile/modificările necesare pentru a sprijini această procedură online, și solicită Comisiei să includă/prezinte un termen realist pentru adoptarea generalizată de către statele membre a depunerii online a cererilor de viză.

1.10. CESE salută propunerea Comisiei de abolire a principiului „depunerii cererii în persoană” și susține, chiar solicită norme și reglementări care să permită depunerea online a cererilor de viză. CESE consideră că ar trebui ca depunerea cererilor de viză să se poată face în modul cel mai convenabil și mai rapid de la locul de reședință al solicitantului, inclusiv prin apelarea pe scară mai largă la furnizorii externi de servicii, dacă este necesar, dar și prin furnizarea de servicii de reprezentare mai bune, precum și prin intensificarea cooperării dintre misiunile diplomatice ale statelor membre ale UE.

1.11. CESE recomandă Comisiei să revizuiască actualele categorii de solicitanți de vize care sunt exonerati de obligativitatea vizelor și să le definească mai clar. De asemenea, CESE recomandă să se ia în considerare oferirea de scutiri de la plata taxelor pentru persoanele în vârstă și pentru reprezentanții organizațiilor nonprofit care participă la seminare, conferințe, evenimente sportive, culturale sau educaționale organizate de organizații nonprofit, fără a se ține cont de vârsta acestora sau, cel puțin, să se ia în considerare creșterea limitei de vârstă.

1.12. Având în vedere că „dispozițiile prezentului regulament se aplică tuturor resortisanților țărilor terțe care trebuie să dețină o viză la trecerea frontierelor externe ale statelor membre [...], fără a aduce atingere dreptului la liberă circulație de care beneficiază resortisanții unor țări terțe în calitate de membri de familie ai unor cetățeni ai Uniunii”, CESE ar dori să sublinieze importanța stabilirii unei practici comune, pentru a se evita discriminarea în definirea „legăturilor de rudenie”, ținând seama de evoluțiile recente din statele membre ale UE cu privire la definirea familiei.

2. Observații generale

2.1. CESE ia notă de Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu cu privire la necesitatea de adaptare a politicii comune în domeniul vizelor la noile provocări și, în acest sens, sprijină cele două propuneri de regulament privind chestiunea Codului comunitar al vizelor și stabilirea listelor de țări terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină o viză la trecerea frontierelor externe și de țări ai căror resortisanți sunt exonerati de această obligație.

2.2. Prin urmare, CESE recunoaște că Codul de vize are efecte care depășesc obiectivul de stabilire a dispozițiilor legale și a procedurilor de aplicare comune și că, pe lângă facilitarea călătoriilor în scopuri legitime și abordarea imigrației ilegale, el are efect asupra creșterii economice și a creării de locuri de muncă, chiar dacă acest obiectiv nu a fost atribuit Codului de vize încă de la început. În 2017, s-au înregistrat 16,1 milioane de cereri de viză de scurtă ședere la consulatele statelor Schengen, iar în 2017 tendința este de creștere. Din numărul total de cereri, în peste 50 % din cazuri, au fost emise vize cu intrări multiple, în timp ce numărul de vize neeliberate a fost de 1,3 milioane, ceea ce reprezintă 8 % din totalul cererilor ⁽¹⁾.

2.3. CESE salută modificările propuse cu scopul de a înlesni prelucrarea cererilor de viză atât pentru solicitanți, cât și pentru consulate, și anume, posibilitatea de a depune cererea cu 6 luni înainte de călătoria preconizată (9 luni în cazul navigatorilor), clarificarea și extinderea categoriilor de persoane care pot depune o cerere în numele solicitantului, și armonizarea documentelor justificative. În plus, este extrem de bine-venită respectarea principiului conform căruia un solicitant trebuie să meargă într-un singur loc pentru a-și depune cererea.

⁽¹⁾ Statistici privind vizele pentru consulate, 2017 (<https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/visa-policy#stats>).

2.4. Cu toate acestea, CESE recunoaște, de asemenea, că accesul la consulate continuă să fie o provocare, în special în țările terțe în care majoritatea statelor membre sunt prezente numai în capitală și, prin urmare, solicitanții trebuie să suporte costurile (legate de timp și de bani) de călătorie pe distanțe lungi pentru a ajunge la consulat. Prin urmare, CESE salută propunerea de abolire a principiului „depuneri cererii în persoană” și face apel la statele membre să facă ajustările necesare pentru a permite depunerea online a cererilor de viză. Între timp, CESE salută toate tipurile de măsuri care vizează depunerea cererilor de viză în modul cel mai convenabil și mai rapid de la locul de reședință al solicitantului de viză, inclusiv apelarea pe scară mai largă la furnizorii externi de servicii, dacă este necesar, furnizarea de servicii de reprezentare mai bune, precum și intensificarea cooperării dintre misiunile diplomatice ale statelor membre ale UE.

2.5. Ținând seama de recenta intrare în vigoare a noilor norme privind protecția datelor și a vieții private (Regulamentul general privind protecția datelor), CESE reafirmă necesitatea ca prestatorii externi de servicii să aibă capacitatea de a respecta/asigura securitatea datelor cu caracter personal colectate. Statele membre ar trebui să ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că societățile care oferă servicii (resortisanților europeni sau din afara Europei, pentru vize de intrare în statele membre ale UE) legate de obținerea vizei își modifică politicile în materie de protecție a datelor pentru a fi conforme cu regulamentul.

2.6. Noile termene, mai scurte, pentru depunerea cererilor de viză și pentru luarea deciziilor cu privire la acestea, precum și armonizarea posibilităților de a elibera vize uniforme (în special în ceea ce privește decizia de eliberare a vizelor cu intrări multiple) sunt considerate pozitive de CESE, ca și noul articol 25a privind cooperarea în materie de readmisie, menit să sporească cooperarea între țările terțe în materie de readmisie a migranților aflați în situație neregulamentară, prin introducerea posibilității de a aplica restrictiv și temporar măsuri specificate în mod clar. Trebuie elaborată o abordare armonizată cu privire la facilitarea procedurii de solicitare a vizelor pentru solicitanții care au mai călătorit în UE.

2.7. CESE recunoaște că ar trebui să fie asigurată și viabilă coerența dintre politica în materie de vize și angajamentele asumate în alte domenii de politică (de exemplu, în acordurile comerciale). Ar trebui adoptată soluția general acceptată în ceea ce privește acordurile de exonerare de obligația de a deține viză, încheiate de statele membre cu anumite țări terțe. Uniunea Europeană ar trebui să urmărească în mod proactiv respectarea reciprocității depline în materie de vize în relațiile sale cu țările terțe.

2.8. Deși înțelege motivele pentru revizuirea propusă a articolului 16 din Codul de vize, și anume creșterea nivelurilor taxei de viză cu 1/3, CESE își exprimă îngrijorarea cu privire la eventualele obstacole care decurg din această creștere a taxei în cazul resortisanților unor țări terțe al căror nivel de dezvoltare/bogăție este considerabil mai mic decât cel al statelor membre ale UE. Compararea nivelului taxelor de viză cu costurile de călătorie și cu alte costuri pe care solicitanții de viză trebuie să le acopere nu este favorabilă, întrucât, în prezent, soluțiile de călătorie și de cazare cu costuri reduse, existente pe scară largă, ar putea duce la o situație în care costul întregii călătorii este mai mic sau egal cu taxa de viză.

2.9. CESE consideră că propunerea de revizuire a taxelor de viză la fiecare doi ani ar trebui să ia în considerare posibilitatea de a reduce această taxă, pe baza eventualei implementări a procedurilor electronice de depunere a cererilor de viză (care ar putea antrena o reducere a costurilor de personal și a celor administrative pentru statele membre). Conform Comunicării Comisiei cu privire la adaptarea politicii comune în domeniul vizelor la noile provocări, majoritatea statelor membre iau în considerare avantajele utilizării vizelor digitale (costurile mai mici pentru consulate fiind unul dintre aceste avantaje, alături de un proces de depunere a cererilor eficient și adaptat clienților într-o mai mare măsură, comparativ cu sistemul de depunere a cererilor pe suport de hârtie).

2.10. Având în vedere nivelul actual al taxei de viză, precum și nivelul propus, CESE consideră că ar trebui să se ia în considerare posibilitatea de a oferi scutiri de la plata taxelor pentru reprezentanții organizațiilor nonprofit care participă la seminare, conferințe, evenimente sportive, culturale sau educaționale organizate de organizații nonprofit, fără a se ține cont de vârsta acestora sau, cel puțin, să se ia în considerare creșterea limitei de vârstă (legislația actuală ia în considerare vârsta de 25 de ani sau mai puțin). Persoanele în vârstă ar trebui, de asemenea, să beneficieze de astfel de scutiri de la plata taxelor, pentru sprijinirea integrării active a acestora în societate și pentru a contribui la o calitate sporită a vieții.

Bruxelles, 19 septembrie 2018.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER